

GMINA SOCHACZEW

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW AZBESTOWYCH Z TERENU GMINY SOCHACZEW W LATACH 2010 - 2032

Autorzy:
K. Forýs
N.J. Hofman
Sochaczew, Kwiecień 2010 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	3
2. Spis załączników.....	6
3. Cele i Zadania Programu.....	7
4. Charakterystyka wyrobów zabierających azbest.....	8
5. Lokalizacja istniejących wyrobów azbestowych.....	10
6. Finansowanie realizacji Programu.....	11
7. Wdrażanie Programu.....	14
8. Podsumowanie.....	16

1. Wprowadzenie

Azbest jest minerałem znanym od wielu lat. Ze względu na swoje właściwości m.in. odporność na wysokie temperatury, działanie mrozów, środków żrących oraz elastyczności stosowany był od ponad stu lat w przeszło trzystu różnych wyrobach przemysłowych. Najbardziej nam znane to przede wszystkim płyty azbestowo cementowe stosowane głównie do pokryć dachowych, ocieplenia i izolacje budynków, izolacje rur wodociągowych, izolacje konstrukcji stalowych, koce gaśnicze. Obecne są w domach, budynkach gospodarczych, budynkach użyteczności publicznej, infrastrukturze, przemyśle. Każdy z tych wyrobów niesie za sobą zagrożenie związane z emisją pyłu azbestowego do otoczenia. Osoby przebywające w bezpośrednim kontakcie z takimi wyrobami narażone są na utratę zdrowia w szczególnych przypadkach życia.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest wymaga zachowania szczególnych procedur postępowania i przestrzegania przepisów aby ograniczyć emisję pyłu azbestowego do środowiska do minimum. Szczególną ostrożność przy usuwaniu wyrobów azbestowych należy zachować podczas wykonywania prac przy obiektach, z których regularnie korzystają dzieci i młodzież oraz na stałe przebywają w nich ludzie.

Od 1997r. w na terenie Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Zakaz taki wprowadzono ustawą z 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 1997. Nr 101, poz.628). W następnych latach wprowadzono szereg kolejnych aktów prawnych (ustaw i rozporządzeń) regulujących kwestie związane z postępowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Szczegółowy ich wykaz zawiera **załącznik nr 1** do niniejszego opracowania. Uzupełnieniem aktów prawnych w przedstawionym zakresie jest „**Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski**” przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002r. oraz lokalne programy usuwania azbestu realizowane przez gminy, powiaty i województwa. Polskie prawodawstwo dopuszcza wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych budynkach, instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 roku. W sposób szczegółowy określa również wymagania dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami azbestowymi, obowiązki organów administracji, a także właścicieli i zarządców nieruchomości w tym zakresie oraz obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Podstawowe obowiązki organów samorządowych, właścicieli i zarządców nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność, w wyniku której powstają odpady zawierające azbest, przedstawiono poniżej.

Obowiązki gminy :

§ opracowanie, przyjęcie i aktualizacja planu gospodarki odpadami (z uwzględnieniem problematyki usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest),

§ gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,

§ przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,

§ opiniowanie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi (w tym odpadami zawierającymi azbest),

§ opiniowanie zezwoleń na transport odpadów niebezpiecznych (w tym azbestu).

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

§ kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest,

§ sporządzenie i przedłożenie organowi nadzoru budowlanego oceny stanu i dokumentacji miejsca zawierającego azbest,

§ usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,

§ sporządzenie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest,

§ przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,

§ sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,

§ sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub burmistrzowi miasta, wójtowi gminy (dot. osób fizycznych nie będących przedsiębiorcami) oraz corocznej aktualizacji informacji o :

- wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,

- wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zastało zakończone

§ zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami budowlanymi.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

§ uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów),

§ przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczeniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,

§ opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:

- identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,

- informacje o metodach wykonywania planowanych prac,

- zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,

- ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza;

- posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu.

- zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.

§ zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,

§ złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Warunkiem koniecznym bezpiecznego dla ludzi i środowiska użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest jest rzetelnie sporządzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i ocena ich stanu, określająca, w zależności od rodzaju, stanu i sposobu zastosowania azbestu, stopień pilności wymiany wyrobów zawierających azbest.

W rozporządzeniach Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz z dnia 2 kwietnia 2004 w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, założono wykonanie inwentaryzacji oraz dokonanie oceny stanu wyrobów zawierających azbest na 2004r.

Od tego też roku właściciele i zarządcy obiektów zobligowani są do przekazywania marszałkowi województwa i wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania oraz informacji o wyrobach, których wykorzystanie zakończono. Przepisy w sposób bezpośredni nie precyzują, kto może być wykonawcą prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, biorąc jednak pod uwagę obowiązki jakie postawiono przed wykonawcą, wnioskować należy, że tego typu prace powinna wykonywać wyspecjalizowana jednostka posiadająca stosowne zezwolenia oraz wyposażenie techniczne i socjalne zapewniające prowadzenie prac oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przez narażeniem na działanie azbestu.

W przypadkach nieprzestrzegania nałożonych na jednostki organizacyjne i osoby fizyczne obowiązków w zakresie bezpiecznego wykorzystania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz obowiązków sprawozdawczości w tym zakresie mają zastosowanie zapisy tytułu VI ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. Przewidują one w takich przypadkach odpowiedzialność karną tj. kary aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny orzekane na podstawie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz odpowiedzialność administracyjną poprzez wstrzymanie prowadzonej przez podmiot korzystający ze środowiska lub osobę fizyczną działalności powodującej pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrażającej życiu lub zdrowiu ludzi. Ponadto do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko, w tym również powstałe w wyniku postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

2. Spis załączników

Załącznik 1. zawiera Wykaz podstawowych aktów prawnych regulujących postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest. Ustawy, rozporządzenia, zarządzenia.

Załącznik 2. zawiera Wykaz firm posiadających pozwolenia na gospodarowanie odpadami zawierające azbest na terenie gminy Sochaczew.

Załącznik 3. zawiera Inwentaryzację wyrobów azbestowych zlokalizowanych na terenie Gminy Sochaczew

Załącznik 4. Zał1 do Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku.

3. Cele i zadania Programu

Niniejszy Program przede wszystkim ma na celu wskazanie działań, mechanizmów, źródeł finansowania, które podniosą świadomość społeczeństwa oraz pozwolą na usunięcie wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Sochaczew i uwolni cały jej teren od tego zanieczyszczenia. Ponieważ Program ten został stworzony we współpracy z firmą „Mazowieckie Przedsiębiorstwo Ekologiczne Danuta Abramczyk”, którą reprezentuje Pan Narcyz Jan Hofman – wybitny specjalista z zakresu postępowania z odpadami niebezpiecznymi w tym z wyrobami azbestowymi zwraca on uwagę nie tylko na stronę teoretyczną ale również biorąc pod uwagę duże doświadczenie na stronę praktyczną.

Szczegółowe cele Programu:

- oczyszczenie obszaru gminy Sochaczew z wyrobów zawierających Azbest
- spełnienie wymogów ochrony środowiska do roku 2032
- stworzenie warunków umożliwiających wdrożenie przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest
- podniesienie świadomości społeczeństwa o szkodliwości azbestu oraz wiedzy o sposobach postępowania z tymi wyrobami

Zadania Programu:

W realizacji wyżej wymienionych celów pomoże podjęcie zadań uwzględnionych w niniejszym Programie, mianowicie:

- oszacowanie ilości wyrobów azbestowych oraz ich rozmieszczenia na terenie gminy Sochaczew
- dokonanie oceny stanu technicznego i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest
- oszacowanie kosztów usuwania wyrobów zawierających azbest
- określenie możliwości technicznych, organizacyjnych i finansowych usuwania wyrobów azbestowych i ich bezpiecznego gospodarowania
- organizacja kampanii edukacyjnej w zakresie prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest
- określenie źródeł finansowania prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest
- prowadzenie monitoringu realizacji Programu

4. Charakterystyka wyrobów zawierających azbest

Azbest jest nazwą handlową grupy minerałów włóknistych, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami różnych metali o budowie krystalicznej. W zależności, z jakim metalem krzemiany tworzą związek, wyróżnia się kilka typów azbestu o różnej szkodliwości dla zdrowia:

- azbest chryzotylowy – chryzotyl (azbest biały),
- azbest krokidolitowy – krokidolit (azbest niebieski),
- azbest amozytowy – amozyt,
- azbest termolitowy – termolit,
- azbest autofilitowy – autofilit,
- azbest aktynolitowy – aktynolit.

Najgroźniejszy jest azbest **niebieski (krokidolit)**. Największe zastosowanie przemysłowe ma azbest **biały (chryzotyl)**, następnie azbest **niebieski (krokidolit)** oraz **brązowy (amazyt)**.

Wyroby zawierające azbest oraz odpady azbestowe można również podzielić w zależności od trwałości i ilości zastosowanego spoiwa wiążącego na:

- **miękkie** (łamliwe, kruche) o gęstości < 1000 kg/m³ np. sznury, płótna, tkaniny z dodatkiem azbestu, płyty i uszczelki w złączach rur, zaworów z gorącą wodą lub parą itp. (**Klasa I**)
- **twarde** (niekruche, sztywne) o gęstości > 1000 kg/m³ np. są to najpowszechniej występujące w krajowym budownictwie wyroby zawierające azbest np. płyty azbestowo – cementowe faliste, rury azbestowo-cementowe, złącza, listwy, gąsiory wykonane z azbestocementu. (**Klasa II**)

Wyroby azbestowe możemy zastosować na kilka tysięcy sposobów, najbardziej upowszechnione i znane przedstawiono poniżej podzielone według klas:

Klasa I

Masy azbestowe natryskowe	- izolacja ognioochronna konstrukcji stalowych i przegród budowlanych, izolacja akustyczna obiektów użyteczności publicznej
Sznury	- piece przemysłowe wraz z kanałami spalin, nagrzewnice, rekuperatory, kominy przemysłowe
Tektura azbestowa	- izolacja termiczna i uszczelnienia w instalacjach przemysłowych oraz aparaturze kontrolno-pomiarowej i laboratoryjnej
Wyroby tekstylne z azbestu	- ochrona pracowników
Materiały i wykładziny cierne zawierające azbest	- hamulce i sprzęgła

Klasa II

Płyty azbestowo-cementowe faliste, gąsiory	- pokrycia dachowe
Płyty azbestowo-cementowe płaskie prasowane	- ściany osłonowe, działowe, elewacje, osłona szybów windowych, wentylacyjnych i instalacyjnych, inne
Płyty azbestowo-cementowe „karo”	- pokrycia dachowe, elewacje
Rury azbestowo-cementowe	- przewody kanalizacyjne i wodociągowe, przewody przewody kominowe,
Otuliny azbestowo-cementowe	- izolacja urządzeń ciepłowniczych
Płytki PCV z azbestem	- podłogi w blokach mieszkalnych

Podczas demontażu któregośkolwiek z wyrobów azbestowych zmienia on swój status na odpad zawierający azbest (odpad niebezpieczny). Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) ściśle wymienia rodzaje odpadów zawierających azbest wg następujących kodów:

- 06 07 01** – odpady azbestowe z elektrolizy (z produkcji chloru i chlorowców)
- 06 13 04** – odpady z przetwarzania azbestu (z procesów nieorganicznych)
- 10 11 81** – odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła)
- 10 13 09** – odpady zawierające azbest z produkcji elementów azbestowo ceramicznych
- 15 01 11** – opakowania metali zawierające niebezpieczne elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi
- 16 01 11** – okładziny hamulcowe zawierające azbest
- 16 02 01** – zużyte urządzenia zawierające wolny azbest
- 17 06 01** – materiały izolacyjne zawierające azbest
- 17 06 05** - materiały konstrukcyjne zawierające azbest (pokrycia dachowe, elewacje)

5. Lokalizacja istniejących wyrobów azbestowych

Gmina Sochaczew przeprowadziła Inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na podstawie informacji przekazanych przez Sołtysów. Została ona przekazana do Marszałka Województwa mazowieckiego na początku bieżącego roku. Inwentaryzacja ta wykazała iż na terenie Gminy Sochaczew zlokalizowano 199 409,5 m² wyrobów zawierających azbest. Szacując, że 70% z tych wyrobów to płyty azbestowo-cementowe faliste, a 30% to płaskie azbestowo-cementowe płytki „karo” na terenie Gminy Sochaczew znajduje się:

70% z 199 409,5 = 139 586,65 m² płyt azbestowo-cementowych falistych

30% z 199 409,5 = 59 822,85 m² płyt azbestowo-cementowych płaskich

Szacunkowa waga 1m² płyty azbestowo-cementowej falistej wynosi 15 kg

Szacunkowa waga 1m² płyty azbestowo-cementowej płaskiej wynosi 12 kg

139 586,65 x 15 = 2 093 799,75 Mg

59 822,85 x 12 = 717 874,20 Mg

2 093 799,75 + 717 874,20 = 2 811 673,95 Mg

Na terenie Gminy Sochaczew zlokalizowano 2 811 673,95 Mg wyrobów zawierających azbest. W roku bieżącym 2010 Gmina Sochaczew planuje wykonanie szczegółowej inwentaryzacji (aktualizacji) przez firmę zewnętrzną. Inwentaryzacja taka oprócz miejsca zlokalizowania budynków, powierzchni i wagi wyrobów zawierających azbest zawierać będzie również ocenę stanu wyrobu zlokalizowanego na poszczególnych budynkach, klasyfikowanych wg trzech stopni pilności.(na podstawie załącznika nr1 do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r - pozycja 649). Więcej na temat Inwentaryzacji w punkcie 7. niniejszego programu.

6. Finansowanie realizacji Programu

Usunięcie wyrobów azbestowych z terenu Gminy Sochaczew przed rokiem 2032 wiąże się przede wszystkim z zapewnieniem na ten cel środków finansowych. Wykonawcy prac wyłaniani będą w drodze przetargu, aby jednak można było szacunkowo określić jakie kwoty należy przeznaczyć na bezpieczne usunięcie wszystkich wyrobów azbestowych i powstałych do dnia dzisiejszego odpadów zawierających azbest przyjmujemy kwotę 35 zł za demontaż i utylizację jednego metra kwadratowego wyrobu zawierającego azbest. Kwota ta jest nieco zawyżona od obecnej rynkowej ceny usunięcia 1m² wyrobu azbestowego z uwagi na to iż w przyszłych latach do roku 2032 cena ta może znacząco wzrosnąć.

$$199\,409,5\text{m}^2 \times 35\text{zł/m}^2 = 6\,979\,332,5 \text{ zł.}$$

Na dzień dzisiejszy tj. 01.05.2010 Gmina Sochaczew potrzebuje środków rzędu 7 mln złotych aby oczyścić teren gminy z odpadów i wyrobów zawierających azbest. Kwota ta jest celowo zawyżona z uwagi na długi okres jaki obejmuje Program. Istnieje kilka możliwości realizacji tego Programu:

- środków własnych właścicieli i zarządców budynków i obiektów zawierających azbest
- budżetu Państwa
- środków własnych samorządu terytorialnego
- środków prywatno-publicznych
- Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Funduszy UE
- EkoFunduszu
- kredytów udzielanych na preferencyjnych warunkach
- komercyjnych kredytów bankowych

Niniejszy program przewiduje na najbliższe pięć lat pozyskanie funduszy na ten cel z środków własnych, FOŚiGW, Funduszy UE. Pozyskanie funduszy na pozostałe lata przedstawione będą w aktualizacji niniejszego programu przygotowanej przez pracownika Urzędu Gminy Sochaczew.

Środki własne.

Na realizację części zadań samorząd terytorialny będzie musiał przeznaczyć własne środki. Jest to niezbędne również z tego względu, że do uzyskania niektórych dotacji konieczne jest zainwestowanie w przedsięwzięcie własnych środków na wymaganym poziomie. Fundusze te pochodzą z bieżących środków, takich jak np. podatki i opłaty lokalne, udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa. Rada Gminy powinna każdego roku przeznaczyć określoną kwotę środków na realizację Programu usuwania wyrobów zawierających azbest.

Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Wsparcie na przedsięwzięcia związane z oczyszczaniem z azbestu województwa mazowieckiego udziela WFOŚiGW w Warszawie. Podstawą oferty WFOŚiGW w Warszawie są niskooprocentowane pożyczki preferencyjne z możliwością częściowego ich umorzenia po spłacie połowy zadłużenia. Wysokość pożyczki może wynieść do 90% kosztu całkowitego przedsięwzięcia. Jej spłata może zostać rozłożona na okres do 15 lat z możliwością 18 miesięcy karencji w spłacie. Oprocentowanie pożyczki jest uzależnione od typu podmiotu oraz charakteru realizowanego przedsięwzięcia i wynosi od 0,2 do 0,8 stopy redyskonta weksli (SRW). Wysokość minimalnego oprocentowania w stosunku rocznym nie może być jednak niższa niż 3,5 %.

Fundusz ma również w swojej ofercie dotacje - formę pomocy bezwrotne przeznaczone głównie na realizację zadań o charakterze nie inwestycyjnym (edukacja ekologiczna, ochrona przyrody, itp.). Standardowo wynoszą one do 50% kosztów całkowitych przedsięwzięcia, ale w uzasadnionych przypadkach poziom ten może być wyższy.

Kolejną propozycją są dopłaty do kredytów komercyjnych zaciąganych w bankach. Spłata takiego kredytu może zostać rozłożona maksymalnie na 8 lat, zaś jego oprocentowanie, łącznie z dopłatami Funduszu powinno wynosić 0.5 SRW. Także w tym wypadku możliwe jest uzyskanie 1 roku karencji w spłacie.

Istnieją możliwości dofinansowania inwestycji realizowanych przez osoby fizyczne w formie dopłat do kredytów preferencyjnych z BOŚ S.A. WFOŚiGW w Warszawie udziela osobom fizycznym pomocy finansowej na realizację zadań o charakterze proekologicznym w postaci dopłat ze środków Funduszu do oprocentowania preferencyjnych kredytów, udzielanych przez Bank Ochrony Środowiska I Oddział w Warszawie oraz III Oddział w Warszawie.

Osoby fizyczne mogą ubiegać się o dopłaty do kredytów zaciąganych na realizację inwestycji dotyczących między innymi:

- budowy źródeł ciepła z wykorzystaniem niekonwencjonalnych źródeł energii (np. pompy ciepła, kolektory słoneczne, kotły na biomasę),
- modernizacji istniejących źródeł ciepła na ekologiczne (opalone gazem, olejem),
- termomodernizacji istniejących budynków,
- zdjęcie i unieszkodliwianie płyt azbestowych,
- budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

Pomoc ze środków WFOŚ i GW może być udzielana wszystkim podmiotom realizującym zadania w zakresie ochrony środowiska odpowiadające kryterium wyboru przedsięwzięcia na wniosek spełniający wymogi formalne. Pełne informacje znajdują się na str. Internetowej: www.wfosigw.pl. Aby uzyskać wsparcie z WFOŚiGW w Warszawie, gmina musi posiadać program usuwania wyrobów zawierających azbest.

Funduszy UE

Dokumentem określającym kierunki i wysokość wsparcia finansowego ze strony Funduszy na realizację zamierzeń rozwojowych w Polsce w latach 2007-2013 jest Narodowa Strategia Spójności (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia). Narodowa Strategia Spójności (NSS) to dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w Polsce w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–2013.

Łączna suma środków zaangażowanych w realizację NSS w latach 2007-2013 wyniesie około 85,6 mld euro, z czego 67,3 mld euro będzie pochodziło z budżetu UE. Narodowa Strategia Spójności będzie realizowana za pomocą 7 programów operacyjnych. Działania inwestycyjne w kraju w zakresie ochrony środowiska w latach 2007-2013 realizowane będą głównie w ramach „Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ)”. 1 sierpnia 2006 r. Rada Ministrów przyjęła kierunkowo projekt Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ), będący jednym z najważniejszych źródeł finansowania przedsięwzięć w zakresie ochrony środowiska w kraju. Na jego realizację Polska w latach 2007-2013 otrzyma z budżetu Unii kwotę ponad 21 mld Euro, z czego na inwestycje ochrony środowiska przeznaczone będzie 4 mld euro. Finansowe środki unijne na ten Program będą pochodziły z dwóch źródeł finansowania – Funduszu Spójności oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

7. Wdrażanie Programu

Aby „Program usuwania wyrobów azbestowych z terenu Gminy Sochaczew w latach 2010 -2032” był dokumentem wartościowym i przyniósł oczekiwane skutki przedstawione w punkcie 3. na stronie 7 należy ustalić kilka zasad jego wdrażania przedstawione poniżej:

- wybór osoby odpowiedzialnej za wdrażanie programu
- ustalenie zasady aktualizacji programu
- ustalenia zasad współpracy z instytucjami, organami i przedsiębiorstwami uczestniczącymi w realizacji niniejszego programu
- wdrożenie systemu edukacji ekologicznej ogółu społeczeństwa zamieszkującego teren Gminy Sochaczew mające na celu podniesienie świadomości o szkodliwości azbestu oraz o sposobie bezpiecznego postępowania z tymi wyrobami.
- ustalenie zasad monitoringu Programu oraz wybór osoby za to odpowiedzialnej

Pierwszym krokiem który podejmie Gmina aby owy program wdrożyć w życie będzie wykonanie szczegółowej inwentaryzacji wraz z oceną stanu(**zał. 4**) dachu przez firmę zewnętrzną (wyłonionej w zapytaniu ofertowym bądź przetargu) oraz wykonanie i wdrożenie systemu edukacji społeczeństwa do końca bieżącego roku 2010. Szacunkowy koszt wykonania obu zadań waha się pomiędzy 18 tys. zł a 25 tys. zł.

Kolejnym krokiem jaki należy podjąć to pozyskanie środków na wykonanie prac usuwania wyrobów azbestowych (pkt. **6.** Programu) u mieszkańców, u których stopień pilności określa natychmiastowe usunięcie wyrobu zawierającego azbest (na podstawie nowej inwentaryzacji) w latach 2011 – 2015.

Krok trzeci to wykonanie listy osób, które w danym roku skorzystają z dofinansowania oraz wyłonienie w drodze przetargu wykonawcy prac.

Wykonanie oraz nadzór nad tymi czynnościami winny prowadzić dwie różne osoby do tego wyznaczone, najlepiej przeszkoleni pracownicy Urzędu Gminy Sochaczew. Nabyte doświadczenie przez owych pracowników pozwoli na samodzielną, coroczną aktualizację niniejszego programu, która zawierać będzie przede wszystkim wyniki z wdrażania Programu z lat ubiegłych, nowe założenia rozmiaru wykonania prac, aktualizację kosztów.

Program ten przewiduje oczyszczenie terenu Gminy Sochaczew z wyrobów azbestowych do końca 2032 roku. Aby wywiązać się z tego zadania w pełni należy średnio w ciągu roku usunąć około 17 tys. m² wyrobów azbestowych.

Dokładny kosztorys, wyliczenie środków jakie gmina powinna przeznaczyć z własnych funduszy na dalszą realizację programu oraz listę osób, u których niezwłocznie należy usunąć odpady oraz wyroby zawierające azbest wykonać będzie można na podstawie szczegółowej inwentaryzacji, której wykonanie przewidziane zostało na rok bieżący 2010.

Wstępny harmonogram prac wdrożenia „Programu usuwania wyrobów azbestowych z terenu Gminy Sochaczew w latach 2010 - 2032”.

Rodzaj pracy	Termin	Szacunkowe koszty
Szczegółowa Inwentaryzacja	III kwartał 2010r	18 000 zł
Kampania Edukacyjna	Proces ciągły lata '10-'12	3 000 zł
Prace usuwania azbestu przez firmę wyłonioną w przetargu	II – III kwartał 2011	15 000 zł
Aktualizacja Inwentaryzacji	I kwartał 2012	0 zł
Prace usuwania azbestu przez firmę wyłonioną w przetargu	II – III kwartał 2012	23 000 zł
Aktualizacja Inwentaryzacji	I kwartał 2013	0 zł
Kampania Edukacyjna	Proces ciągły lata '13-'15	3 000 zł
Prace usuwania azbestu przez firmę wyłonioną w przetargu	II – III kwartał 2013	40 000 zł
Aktualizacja Inwentaryzacji	I kwartał 2014	0 zł
Prace usuwania azbestu przez firmę wyłonioną w przetargu	II – III kwartał 2014	70 000 zł
Aktualizacja Inwentaryzacji	I kwartał 2015	0 zł
Prace usuwania azbestu przez firmę wyłonioną w przetargu	II – III kwartał 2015	90 000 zł
Aktualizacja Programu	IV kwartał 2015	0 zł
Aktualizacja Inwentaryzacji	I kwartał 2016	5 000 zł

Reszta prac do końca roku 2032 odbywać się powinna z identyczną częstotliwością. Koszty związane z wdrożeniem Programu wraz z aktualizacją inwentaryzacji na początku roku 2016 szacować można na 267 tys. złotych. 80% tej kwoty to pieniądze pozyskane z środków dofinansowania przedstawionych w punkcie 6. Zainteresowanie oraz chęć mieszkańców na usunięcie ze swoich posesji odpadów oraz wyrobów zawierających azbest z każdym kolejnym rokiem rośnie, dlatego też środki jakie przeznaczać będzie Urząd Gminy na ich usuwanie będzie rosła. Wycenę na lata kolejne zawierać powinna aktualizacja Programu przewidziana na koniec roku 2015 uwzględniając aktualną średnią cenę za tego typu usługi.

8. Podsumowanie

Harmonogram prac jest propozycją, którą można w dowolny sposób modyfikować uwzględniając obecne możliwości techniczne i finansowe Gminy Sochaczew. Podobnie modyfikować można cały Program. Pamiętać należy jednak by nie zmieniać głównych założeń i celów tego Programu. Jeżeli chcemy by cieszył się on powodzeniem i sukcesem zakończyło się jego realizowanie przed rokiem 2032 oraz aby był dokumentem „żywym” szczególna uwagę należy zwrócić na informacje zawarte w punktach 3. oraz 7. Są to fundamentalne postanowienia tego Programu.